

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

אם המלכות הרב נחום קפלן

הייתי תינוק כאשר משפחתי נמלטה מברית המועצות לאחר מלחמת העולם השנייה. אחרי מסע מפרך דרך פולין לגרמניה, הגענו עם עוד משפחות פליטים למחנה העקורים בפוקינג, שליך מינכן. חסידי חב"ד רבים מצאו שם מקלט, וכך נוצרה שם קהילה חב"דית קטנה אך תוססת. הפליטים מברית המועצות, מדינה ששללה מהם את האפשרות להעניק לילדיהם חינוך יהודי, מיהרו לפתוח בתי ספר לבנים ולבנות ושיבות עבור הנערים.

מחנה העקורים היה ממוקם בשטחו של בסיס חיל אוויר לשעבר, והמבנים הגדולים שבו חולקו לתאים קטנים, שבכל אחד מהם שוכנה משפחה. התא שהוקצה למשפחתנו היה ממוקם בשכנות לזה של הרבנית חנה שניאורסאהן, אם הרבי. כך נוצרה בינינו היכרות.

היא הצליחה להגר לניו יורק בשנת תש"ז (1947), אך משפחתנו התיישבה תחילה בצרפת, ולאחר מכן באנגליה, ורק כשהייתי בגיל אחת עשרה הגענו לארצות הברית. עם הגעתנו, חידשה משפחתי את הקשר עם הרבנית חנה. ביקרנו אותה כמה פעמים בביתה, אך לא קראנו לה הרבנית חנה, אלא "אמו של הרבי".

אני נזכר כיצד בפורים תשי"ח (1958), נשלחנו אני ואחי הצעיר לייבל, להביא לה משלוח מנות, וכאשר הגענו, פתח ר' ברל יוניק את הדלת והודיע לרבנית, "הילדים של קפלן הגיעו". היא זכרה אותי מפוקינג, ושוחחנו קצרות, תוך שהיא מעניקה לנו ממתקים. הגענו גם בעוד הזדמנויות, ובכל פעם היא קיבלה את פנינו בחמימות.

היה מפגש אחד עם הרבנית שזכור לי במיוחד. היה זה יום אחרי בר המצווה שלי - שחל ביום שישי, באביב של שנת תשי"ט (1959). הלכתי לאורך שדרת קינגסטון, כאשר פגשתי ברבנית חנה. "שבת שלום", בירכתי אותה בנימוס, והיא השיבה "שבת שלום". לא התאפקתי,

וניצלתי את ההזדמנות כדי לספר לה שאתמול חגגתי את בר המצווה שלי.

היא כמובן הרעיפה עליי ברכות, ואחר כך אמרה, "האם אתה זוכר כיצד בפוקינג תמיד הקפדתי שראשך יהיה מכוסה כששיחקת בחוץ?"

הייתי אז צעיר מדי מכדי שאזכור זאת. הרבנית הוסיפה וסיפרה, "בעלי, עליו השלום, אמר לי להקפיד שילד - צעיר ככל שיהיה - לעולם לא יצא ללא כיסוי ראש, שכן הדבר עלול להשפיע על יראת השמים שלו בהמשך חייו. אם הוא מושך ומוריד את כיסוי הראש, יש לשוב ולהחזירו למקומו, העיקר שלא יסתובב גלוי ראש. אתה לא אהבת ללבוש את הכובע הקטן שלך. היית מושך ומוריד אותו מראשך, ואני כל הזמן הלבשתי לך אותו חזרה".

כמה חודשים קודם לכן היה לי עוד מפגש מעניין איתה. בליל שמחת תורה תשי"ט (1958), השתתפתי בהתוועדות של הרבי ובהקפות שלאחריה, ולראשונה

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

בנקע ים האנשים לכבודה, אך היא נותרה לעמוד במקומה, ופשוט הביטה אל עבר הרבי. כשראה אותה, אמר הרבי, "חג שמח". היא חיכה, השיבה "חג שמח", ואחר כך יצאה.

אנשים כמובן ביקשו לדעת מה הרקע לעניין, ואיזה חלק היה לי בזה. הם הצליחו לחלץ ממני שסיפרתי לה על אודות הניגון שהרבי לימד לפנות בוקר ועל בכיו.

הידיעה על הבכי החזק של הרבי כנראה נגעה לליבה, ובתור אמא, היא פשוט רצתה לראותו אחרי לילה כה עמוס רגשית.

הרב נחום קפלן הוא מנהל המשרד החינוכי מטעם ה"מרכז לענייני חינוך", הזרוע החינוכית של תנועת חב"ד, המעניק הדרכה והכשרה מקצועית לרשת בני הספר של חב"ד. הוא רואיין שלוש פעמים במהלך החודשים אלול תש"פ - סבת תשפ"א (2020).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שלי מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

◀ **תשמ"ב (1981)** — במקום הסדר של יחידות פרטית שהיה נהוג עד אז וכבר לא התאפשר מחמת ריבוי הקהלה, החל סדר חדש שבו הרבי מקיים יחידות קבוצתיות. התקיימו מספר יחידויות כאלה עבור קבוצות שונות: אורחים, תלמידים, בני ובנות מצווה, וחתנים וכלות העומדים להתחתן בקרוב. בפני כל אחת מהקבוצות, נשא הרבי שיחה עם מסרים מתאימים וברכות מתאימות, ובסיומה, עבר כל אחד מהמשתתפים על פני הרבי, הגיש לו את הפ"נ וקיבל מידו דולר לשליחות מצווה. כ"ז בתשרי

◀ **תשנ"ב (1991)** — לרגל סיום המחזור השמיני של הלימוד היומי בספר "משנה תורה לרמב"ם" ביום שמחת תורה, נשא הרבי בהתוועדות שיחה בעניין "הלכות של תורה שבעל פה, שאינן בטלות לעולם". בשעות הקטנות של מוצאי שבת בראשית לפנות בוקר, סיים הרבי להגיה את הקונטרס שנערך מאותן שיחות. הקונטרס נשלח מיד להדפסה, וחולק באותו ערב בחגיגת סיום הרמב"ם המרכזית שנערכה במנהטן.¹ כ"ח בתשרי

1 ספר השיחות תשנ"ב א, עמ' 27

הרשה לי אבי להישאר ער עד לסוף אירועי אותו לילה, שנמשכו כמעט עד אור הבוקר. כנהוג באותן שנים, הרבי לימד ניגון חדש בשעות הקטנות של הלילה.

רציתי מאוד להישאר ער לאותם רגעים מיוחדים, ואיכשהו הצלחתי לשמור על עיניים פקוחות. מאות חסידים נדחסו בסוכה הגדולה בחצר 770, וגם אני הצלחתי למצוא מקום על גבי ספסל שממנו הייתה לי נקודת תצפית מעולה.

הרבי החל לספר את סיפורו של "שאמיל", מנהיגם הנערץ של שבטים פראיים שחיו בהרי הקווקז לפני יותר ממאה שנה. לאחר שנשבה והוגלה בידי חיילי הצאר הרוסי, התאבל שאמיל על אובדן חירותו, והשתוקק לשוב אל ביתו. בליבו, התנחם במחשבה על כך שבסופו של דבר ישוחרר ועוד ישוב אל ארצו ואל מעמדו הקודם. היה זה סיפור נוגע ללב שהרבי סיפר בצורה מרגשת. הוא הסביר שסיפורו של שאמיל הוא משל לנשמה היורדת לעולם הזה ומתלבשת בגוף גשמי. ירידה זו נחשבת כגלות עבור הנשמה, הכמהה לשוב אל מקור חוצבה. היא שואפת להשתחרר ממאסרה בגוף החומרי, ודוחקת בגוף להעניק לחיים משמעות רוחנית באמצעות לימוד התורה וקיום מצוותיה.

כאשר הזכיר הרבי את כמיהת הנשמה אל מקורה האלוקי, קולו נסדק והוא החל לבכות; הבכי היה כה עוצמתי עד שכל גופו רעד. לאחר שנרגע, החל הרבי ללמד את ניגון שאמיל.

הייתה זו חוויה יוצאת מגדר הרגיל, ונכנסתי למיטה רק אחרי השעה חמש בבוקר. לא פלא אפוא שהתעוררתי מאוחר, ובעודי ממהר במורד הרחוב אל עבר 770 בשעת צהריים מוקדמת, נתקלתי ברבנית חנה. היא ניחשה מיד את הסיבה למרוצתי בשעה כה מאוחרת. "נשאת ער אתמול עד לניגון?", שאלה.

לאחר שאישרתי את השערתה, היא ביקשה לדעת איזה ניגון לימד הרבי.

"אינני זוכר את הניגון עצמו", הודיתי בכנות, "אך הרבי סיפר סיפור על איש והמשיל אותו לנשמת היהודי, ובכה הרבה".

למשמע הדברים, לא אמרה הרבנית דבר אלא רק חייכה, ויחדיו המשכנו ל-770. כשהגענו, במקום להיכנס לבניין, היא החלה לרדת בשביל לעבר הסוכה, שם ניצח הרבי על הריקודים עם ספר התורה. היא הגיעה עד לפתח הסוכה ונעצרה. "האם תרצי להיכנס?", שאלתי. היא נדה בראשה לחיוב, ופתחתי לכבודה את הדלת.

הבנתי שהיא מעוניינת לראות את הרבי, ולכן התחלתי לטפוח על גבם של אנשים כדי שיפנו שביל דרכו תוכל לראות ישירות את המקום שבו עומד הרבי. עד מהרה

בסיוע חברי

THE JEM FOUNDATION

ואתה תצוה... להעלות נר תמיד

ההקדשות שלכם

מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים

ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל

כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org